

2023

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Budapest

„MSC” TÁJÉPÍTÉSZ ÉS KERTMŰVÉSZ MESTERKÉPZÉSI SZAK

KISVÁRDA VÁROS BELTERÜLETI ZÖLDHÁLÓZATÁNAK ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI

TERVE

Kutasi Andrea

Tanszéki konzulens: Kollányi László

Látta:

szakfelelős

Budapest, 2023

Összefoglaló

A Kisvárdai város belterületi zöldhálózatainak átfogó fejlesztésével foglalkozó tanulmány elsősleges célja olyan tervezői beavatkozások kidolgozása melyek a település adottságaihoz, fejlesztési potenciáljaihoz illeszkedve igyekeznek a belterületi zöldhálózat állapotán javítani, és értékét növelni. Ennek érdekében jelen tanulmány szerkezete a szakmai és tudományos munkák tematikáját követve épül fel.

Így tehát a dolgozat első részében szükséges alapfogalmak tisztázása, valamint az irodalmi és tudományos publikációk áttekintése történt meg. Itt olyan munkák kerültek áttekintésre, melyek követlen módon befolyásolták vagy álltak összefüggésben a jelen dolgozat során végigvezetett témákkal. A zöldfelületi elemek értékelési módszereinek elemzésén, és egyéb példamunkákon való bemutatásán keresztül, olyan irodalmak kerültek átnézésre, melyek hasznos irányt mutattak a későbbiekben kidolgozott értékelések, és javaslatok szempontjából.

A tervelőzmények áttekintése bepillantást mutat a település zöldfelületeivel kapcsolatos előírások és szabályozások jellegébe. Az áttekintett dokumentumokból kiderül hogy alapvetően mennyi, és milyen jellegű előírás született a város önkormányzata részéről a zöldhálózati elemeik tekintetében.

A dolgozat vizsgálati munkarészének első fele a települési adottságok, történeti, és tájváltozási vonatkozások áttekintésével telik. Ezen belül is azon témák kerültek érintésre, melyek alapvetően befolyásoló tényezőként játszottak szerepet a települési zöldhálózat jelenlegi állapotában.

Ezután a zöldhálózat általam vizsgált felületi és vonalas elemeinek meghatározása történt meg. Ide a település belterületén belül található úthálózat utcái, valamint az alapvetően közpark területfelhasználási kategóriába tartozó, valamint azon zöldterületek kerültek, melyek az általuk nyújtott szolgáltatások végett a zöldhálózat részét képezik. Külön megállapítása került a felületi elemek településszövetben elfoglalt helyzete, melyből kilátszik hogy alapvetően egy szabálytalan elrendezésű, főként a településközponti területre, és köré összpontosuló rendszerről van szó.

A zöldhálózati rendszer elemeinek értékelése és osztályozása a dolgozatban kidolgozott módszerek bemutatásával kezdődött. A zöldfelületek minőségi állapota a strukturális adottságaik, növényállomány jellemzői, valamint a funkcionális hasznosítást szolgáló berendezések és adottságok alapján került értékelésre egy kidolgozott pontozási rendszerben.

A felületi elemek által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások mértéke egy újabb értékelési kategória volt, melyben a parkok klímaadaptációra, biodiverzitásra, és közösségi életre gyakorolt hatásai kerültek értékelésre. Ezek alapján megállapíthatóvá vált hogy mely adottságok, és hiányok jellemzik az adott helyszíneket, mely a későbbi javaslatok szempontjából elengedhetetlen a megalapozott beavatkozások meghatározásához.

A vonalas elemek fásítottságának aránya a zöldhálózati rendszer újabb osztályozási szempontja. Az utak, utcák az alapján töltenek be zöldhálózati szerepet hogy van-e jelen növényállomány a területükön. Ezen szempontok alapján nem csupán az lett meghatározva hogy a felületi és vonalas elemek milyen fejlesztési beavatkozásokat igényelnek, hanem ezen elemek hogyan viszonyulnak egymáshoz.

A tervezési javaslatban elsőként a koncepcionális elvek, és az értékelésből levont következtetések és az ezekre épülő célok kerültek megállapításra. Ennek értelmében külön beavatkozások lettek meghatározva a vonalas és felületi elemek tekintetében egyaránt. Utóbbi esetében a beavatkozások típusa, és mértéke is megállapításra került. A javaslat lezárásaként pedig a potenciális, fejlesztésre alkalmas területek kerültek meghatározásra, valamint azon fejlesztési javaslatok amelyek szükségesek ezen területek zöldhálózati értékének, és szerepének növelésében.

A dolgozat igyekezett számos szempont alapján értékelni és vizsgálni a települési zöldhálózati rendszert Kisvárdra esetében, mely megfelelő iránymutatóként szolgált a diplomatervben megfogalmazott beavatkozási javaslatok megszületéséhez.